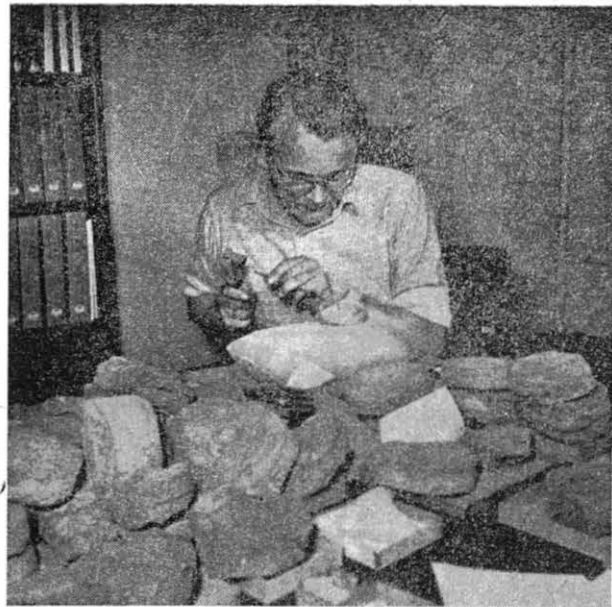

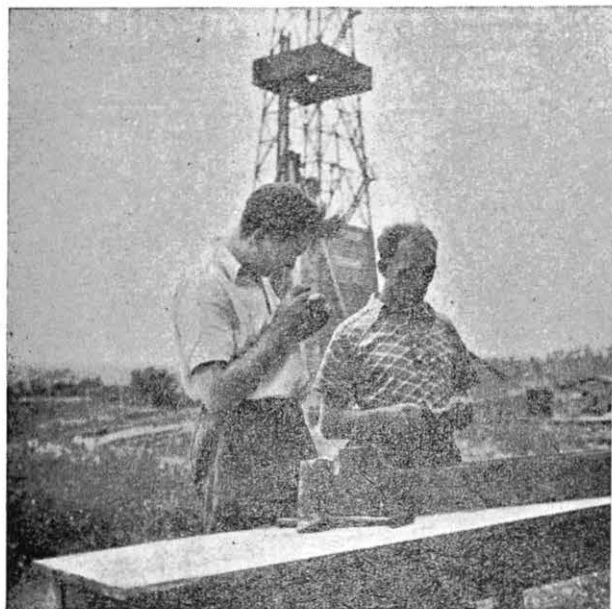
PLAN PIĘCIOLETNI NIEMIECKIEJ REPUBLIKI DEMOKRATYCZNEJ przewiduje znaczne rozszerzenie zakresu prac również w dziedzinie poszukiwania bogactw mineralnych. Wynikła stąd konieczność stworzenia instytucji mogącej przeprowadzić to zadanie. W związku z tym uchwała Rady Ministrów Niemieckiej Republiki Demokratycznej powołała do życia w jesieni 1950 r. „Państwową Komisję Geologiczną” jako samodzielny organ państwowy.

W narodowych planach gospodarczych na poszczególne lata ustala się zadania w dziedzinie geologicznych prac rozpoznawczych, tj. w zakresie poszukiwań surowców mineralnych — oddzielnie dla każdego surowca. Do Państwowej Komisji Geologicznej należy nadto wykonywanie — przy współpracy z innymi organami rządowymi — zadań w dziedzinach: hydrogeologii, geologii inżynierskiej, agroteologii jak również opracowywanie map geologicznych.

Przy spełnianiu wszystkich tych zadań Państwowa Komisja Geologiczna posługuje się pewną liczbą swych oddziałów, z których każdy obejmuje swą działalnością kilka powiatów. Od-

Paleontolog dr Haller podczas pracy w laboratorium.

Technicy-geolodzy podczas pierwszego badania próbki

powiedzialny za prace geologiczne oddziału jest jego kierownik — geolog, który ma do dyspozycji odpowiednią liczbę współpracowników naukowych, geologów i mineralogów oraz techników służby geologicznej zatrudnianych przy obsłudze poszczególnych obiektów lub spełnianiu innych zadań geologicznych.

Każdy oddział ma własną pracownię graficzną, swój zespół mierniczy do prac topograficznych i prostszych robót w zakresie miernictwa górniczego, nadto — własne środki lokomocji. W przyszłości oddziały Komisji będą rozporządzały również mniejszymi laboratoriami. Oczywiście oddziały są wyposażone w biblioteczki i w odpowiednie archiwa kartograficzne i dokumentacji wierceń.

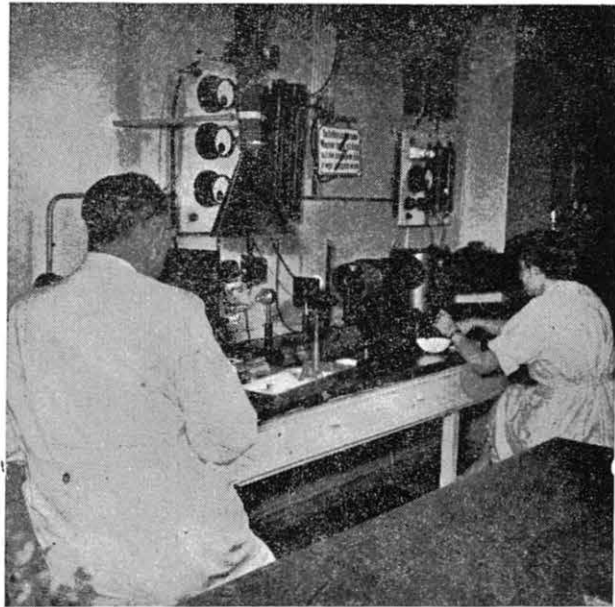
Do technicznego wykonania geologiczno-rozpoznawczych wierceń oraz szybów, rowów i szybków poszukiwawczych Państwowa Komisja Geologiczna rozporządza odpowiednimi, uspołecznionymi zakładami. Zakłady te mają przy każdym oddziale Komisji tzw. oddziały zakładowe („Betriebsabteilungen“).

Do robót geofizycznych w ramach poszukiwań geologicznych dysponuje Państwowa Komisja Geologiczna uspołecznionym zakładem „Geophysik“, który przeprowadza dla niej odpowiednie pomiary, jak np.: pomiary otworu wiertniczego, elektryczne rdzeniowane i pomiary sejsmiczne, grawimetryczne, magnetyczne jak również elektryczne.

Z państwową Komisją Geologiczną ściśle współdziała Instytut Mineralogii Stosowanej (Institut für angewandte Mineralogie) zajmujący się problemami praktycznego zastosowania surowców mineralnych ze szczególnym uwzględnieniem użytkowania produktów odpadkowych przy przeróbce surowców mineralnych.

Państwowa Komisja Geologiczna, by móc

rozwiązać całość swych zadań, posługuje się wieloma laboratoriami, np. do analiz rud, do badań gazów, paliw i wody, do analizowania surowców skalnych, do studiowania procesów wzbogacania, do badań ceramicznych; ma nadto laboratoria do badań budowy Ziemi, do spek-

Dr Ottemann bada przy pomocy spektrografu kwarcowego próbki minerałów.

troskopii, analizy rentgenologicznej, do petrografii skał osadowych, węglowych, rudnych i solnych. Istnieje tam też oddział paleobotaniczny, w którym uprawia się m. in. analizę pyłkową. Do zadań prowadzonego przez Komisję oddziału kartograficznego należy przygotowywanie do druku map geologicznych. Poza tym Komisja ma własną placówkę miernictwa górniczego.

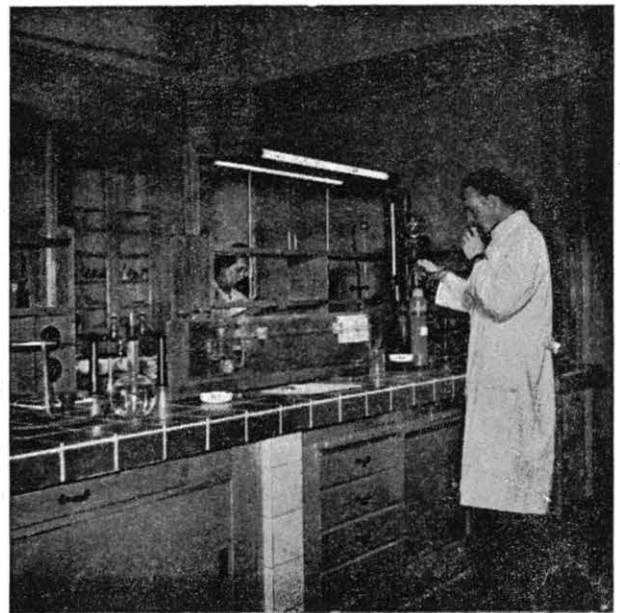
Szczególne znaczenie przypisać też należy Centralnym Zbiorom Geologicznym i Centralnej Bibliotece Geologicznej, będącym na terenie Niemiec największym specjalnym księgozbiorem geologicznym.

Uspołecznione zakłady podległe Państwowej Komisji Geologicznej oraz jej oddziały otrzymują plany zakładowe lub geologiczne plany wycinkowe na każdy rok oparte na narodowym planie gospodarczym. Według udzielanych przez Państwową Komisję Geologiczną dotacji planowych Komisja kieruje zakładami i oddziałami oraz kontroluje wykonywanie poruczonych im zadań.

Prowadzenie geologicznych robót poszukiwawczych odbywa się według ustalonej metodyki, którą opracowano wykorzystując doświadczenia i wskazówki radzieckich przyjaciół. Zgodnie z tą metodyką sporządza się dla każdego obiektu poszukiwawczego tzw. „Projekt” zawierający wszystkie dane, które są potrzebne do prowadzenia robót. Projekt podaje sytuację geologiczną obiektu określoną na podstawie istniejącej dokumentacji, np. na mapach, rozprawach naukowych, orzeczeniach itp. W projek-

cie podaje się położenie geograficzne, warunki komunikacyjne i stosunki hydrogeologiczne. Ustala się zakres pomiarów geofizycznych, które mają być wykonane. Następnie projekt określa szczegółowo kolejność i przebieg każdego rodzaju poszukiwań, jak np.: wierceń, szybików, szybów, rowów poszukiwawczych itd.

Na podstawie takiego projektu powierza się odpowiedniemu oddziałowi na roczny okres gospodarczego planu narodowego określone zadanie, np. geologiczne opracowanie trzech wierceń, jednego szybiku poszukiwawczego i określonej liczby metrów rowu poszukiwawczego, przy czym techniczne wykonanie samych robót jest obowiązkiem właściwych uspołecznionych zakładów. Oddział Komisji jest tylko zobowiązany sporządzić w ciągu jednego do trzech miesięcy (zależnie od głębokości wierceń) przed terminem rozpoczęcia prac wiertniczych tzw. geologiczne sprawozdanie sytuacyjne. Sprawozdanie to powinno zawierać następujące dane: ogólny cel geologiczny, specjalne zadanie geologiczne, przewidywany profil geologiczny, tj.: miąższość, głębokość występowania i właściwości prawdopodobnie istniejącej serii warstw, sposób pobierania próbek, twardość poszczególnych warstw, które przypuszczalnie zostaną przewiercone, wskazania dotyczące strat płuczkowych, szczelności, prób pompowania i czerpania, pomiarów otworu wiertniczego i inne dane potrzebne do technicznej konstrukcji otworu

W laboratorium geologii inżynierskiej.

wiertniczego i przeprowadzenia wiercenia. Do sprawozdania uspołeczniony zakład „Geophysik” dołącza geofizyczny plan sytuacyjny zawierający odpowiednie dane geofizyczne. Na tych dwóch sprawozdaniach opiera się przedsiębiorstwo wiertnicze sporządzając z kolei „techniczny plan sytuacyjny”, który zawiera szczegóły konstrukcji otworu wiertniczego i pozostałe da-

ne techniczne. Plan techniczny zawiera również preliminarze zatrudnienia, harmonogram prac i plan kosztów. Analogicznie przedstawia się też sprawa robót górniczych.

Po przeprowadzeniu prac rozpoznawczych całego złoża lub jego części, co pozwoliło stwierdzić występowanie zasobów jednego lub kilku surowców, sporządza się „sprawozdanie o wynikach”. Zawiera ono dane o przeprowadzeniu robót poszukiwawczych, o genezie i wykształceniu złoża, jakości kopaliny, analizach chemicznych, petrograficznych i innych, następnie o pobraniu próbek i wzorców, o hydrogeologicznych warunkach itd., jednym słowem wszystko, co można powiedzieć ze stanowiska geologicznego o sprawach ważnych dla planowania zakładu górniczego, eksploatacji, wzbogacania, hutniczej

lub innej przeróbki. Do sprawozdania o wynikach dołączyć należy odpowiednie mapy geologiczne i profile. Rzeczą najważniejszą, oprócz sprawozdania o wynikach, jest sporządzenie obliczenia zasobów.

Po sporządzeniu sprawozdania o wynikach i dokonaniu obliczenia zasobów Państwowa Komisja Geologiczna przekazuje dane złożu wraz z „aktem zdawczym”.

Zdarza się to po raz pierwszy w dziejach narodu niemieckiego — na razie jeszcze tylko na obszarze Niemieckiej Republiki Demokratycznej — że poszukiwanie bogactw mineralnych przeprowadza się systematycznie i według planu, a korzyść z wyników poszukiwań odnoszą wszyscy ludzie pracy.